

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р Симо Леонов Лазаров

Венера Андреа Мелеки

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в област „Изкуство“, по научна специалност „Театрознание и театрално изкуство“ професионално направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“ с научен ръководител проф. Дилияна Мичева

Тема на дисертацията: **ЖАНРОВА СПЕЦИФИКА И ИЗПЪЛНИТЕЛ-СКИ ПРОБЛЕМИ ВЪВ ВОКАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ НА АКТЪОРА**

Представената дисертация съдържа 208 страници, разпределени в увод, три глави, заключение и изводи, самооценка на приносите и приложение с две публикации общо библиография с 86 литературни източника,

Според Венера Мелеки мотивацията да избере тази тема е да изследва компонентите, подпомагащи процесите за развитие и усъвършенстване на студента по актьорско майсторство за драматичен и куклен театър. постигане на съвременното ниво.

Постигането на основната задача на труда е да изследва детайлно и установи важното за традициите и съчетавайки практическото отношение към проблема докторантката генерира изискванията. Резултатите от изследването очертават една пълна картина за развитието на вокално-техническите умения и овладяването на различните песенни жанрове.

Поставените цели са оособени в пет позиции и изказват както значението на жанровата специфика при вокалното обучение на актьора, така и конкретните методи за развитие на вокално-техническите и изпълнителски умения на актьора. Анализът за приложението на песните от различни жанрове в театрален спектакъл е от особена важност като същевременно се докторантката си е поставила за цел да посочи връзката между всички изразни средства при изграждането на драматургията на театралния спектакъл. Ясно са очертани е вокалното обучение и изпълнителските проблеми на актьора като предмет на изследването на настоящия труд.

Естествено условие е обектът на изследването е студентът по актьорско майсторство в контекста на изпълнение на разнообразни вокални жанрове. Изтъкнатите хипотези са свързани с твърдението, че песните служат за основа, върху която се постига: изграждане на вокална постановка; развиване на актьорския глас; развиване на музикален слух и музикално – интерпретаторски умения. Динамично променящата се през годините ситуация на спецификата на използване на гласа в светлината на променящата се интонационно-звукова обстановка на вокалната музика по света е факт и само добрата подготовка на актьора е предпоставка за добър резултат.

Теоретичният фундамент, който Венера Мелеки включва в своето изследване е базиран на огромния опит от изследователите от предишни поколения научни дейци, и без да се колебае тя го използва умело защитатвайки собствената позиция за изграждане на експозето. Използването на богатия научн фундамент на авторите,

работили в областта на музикално-сценичното майсторство води до задълбоченото навлизане в специфичната материя, която е явява основата на изследването.

Възникването и развитието на различните стилове в различните епохи, обстоятелствения анализ и спецификата и характеристиката на българските народни песни заедно със систематизацията на видовете орнаменти при тях, проблемите със звукообразуването и методическите похвати в тяхното преодоляване са полезни за изграждането на теорията за съвременното тълкуване на изпълнителското майсторство в контекста на актьорката интерпретация. С много цитати докторатката доказва това.

Докторантката прави успешен опит за исторически очерк на жанра мюзикъл, наред с интересен и илюстративен материал, като се започне от „Детски песни“, които обхващат различни популярни жанрове, премине се през „Песни от мюзикъли“ и се стигне до „Театрални песни“, които са представители на съществено различна стилистика. Това, което докторантката разглежда е от изключително значение отнасящо се за богатото жанрово, мелодично, темпово и метро-ритмично разнообразие на песните от различните класификации, всяка от тях със собствена специфична характеристика.

Елементите на вокално-техническата и изпълнителска култура на актьора, са детайлно изследвани. Добре обособени и класифицирани в няколко групи те са една от основните линии на експозето. Подробностите се основополагащи за обучението на студентите–актьори. Специфичните методики на обучение и техническите, музикални и сценични похвати за изпълнение са разледани фундаментално.

Тембърът – като основна характеристика достойно защитава тезата за многообразието на вариантите, свързани с изпълнението в различните музикални стилове. Доказва се, че при установените правила за изпълнение водеща е творческата инвенция и всеки индивидуален подход към задачата свързан с нея се явява като предимство. С особена вещина се разглеждат водещите фактори, засягащи до голяма степен психологическата реакция. Анализът и направените изводи показват важността на връзката на тембъра със съдържанието и неговото възприятие, което прави изпълнителя по-активен в определянето на идеята на песента.

Дълбоко заинтригуващ е научния подход, с който са разгледани изграждането на вокално-технически и музикално–интерпретаторски умения, в авторския сборник от детски песни на проф. д-р Анастасия Търколева „Песните на Мечо Пух“, включени в програмата по вокално обучение и на трудовете на проф. Диляна Мичева. Тази широка палитра от примери, доказват аналитичния подход на изследваната материя и обосновавайки целите и задачите в дисертационния труд.

Научно базирана е методологията на изследването. Получените данни дават възможност за подробен анализ. Моделът на изследването е ясно дефиниран и прилагането му говори за задълбочено познаване на материята чрез научно-изследователския подход в постигането на целите на докторантския труд.

Докторантският труд проучва, идентифицира и анализира факторите, които са крайъгълни камъни в трасирането на пътя към овладяване на вокалното изкуство от актьори. Текстът в докторантския труд изследва важните предпоставки за съществуването и развитието му, изследва актуалното му състояние. По безспорен начин са изтъкнати научните и научно-приложни приноси на дисертационния труд показвайки във всеки момент връзката между теоретичните постановки и приложението им в изпълнителската практика.

Формулираните в пет позиции приноси отразяват в достатъчна степен направеното в дисертацията. Направен е обстоен анализ, който е особено полезен за актьори, които трябва да развият професионални музикални възможности. Приносната част на докторантския труд на Венера Мелеки визира проблема, с който актуалността на това изследване придобива и визуална образност и оказва психологически ефект върху актьорите.

Като се имат предвид горепосочените аргументи считам, че Венера Мелеки изцяло отговаря на необходимите изисквания по ЗРАСРБ и предлагам на почитаемото научно жури да присъди на Венера Мелеки образователната и научна степен „доктор” в научна област „Изкуство”, по научна специалност „Театрознание и театрално изкуство” професионално направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство”.

София, 06.04.2021 г.

/проф.д-р Симо Лазаров/